

AF Rumantsch emprima lingua

1 Tabla da lecziuns/-dotaziun

Uras emnilas	4F	5F	6F
	4	4	4

2 Finamiras d'instrucziun generalas dal sector d'emprender

2.1 Contribuziun dal rom al las finamiras educativas tenor il plan d'instrucziun general per la SMS

L'instrucziun da rumantsch sco emprima lingua sa basa sin l'instrucziun da lingua da la scola populara e prepara ils scolars per la furnaziun al nivel terziar (scolas autas).

La scolaziun en rumantsch sco emprima lingua enritgescha e differenziescha tar la scolara e tar il scolar las abilitads linguisticas e communicativas e tgira e promova il plaschair vi da l'expressiun linguistica. Ella stimulescha a furmar e reflectar l'atgna personalitad. Vinavant sviluppa l'instrucziun da rumantscha era las imaginativas, affectivas e creativas dal scolar/da la scolara.

Ella sviluppa las capacitads da tadlar, da leger, da chapir e da s'exprimer a bucca ed en scrit.

Ella approfundescha l'enconuschientscha dal mund cultural e linguistic rumantsch e da sia evoluziun istorica e contribuescha uschia e tras excurs cumparativs era a sensibilisar la scolara ed il scolar per auters linguatgs ed autras culturas, cunzunt per la trilinguitad grischuna.

Las scolaras ed ils scolars vegnan manads enavant en quella varianta linguistica ch'els porta da la scola populara e vegnan scolads en questa varianta scritta fin al diplom e la maturitad spezialisada. Il/La scolar(a) sviluppa ils meds necessaris per l'expressiun adattada a las diversas situaziuns da communicaziun en questa varianta. Daspera cultivescha la scolaziun la chapientscha linguistica e culturala da tuttas variantas scrittas e pledadas dal rumantsch dal Grischun. La finamira è in pass da l'identitad regiunala ad ina identitad rumantscha. Dasper vegn promovì l'abilitad activa en il rumantsch grischun sco linguatg uffizial dal chantun Grischun e da la Confederaziun. Viver e chapir il plurilinguissim duess esser in aspect central da la scolaziun.

2.2 Contribuziun a las cumpetenzas interdisciplinaras

Cumpetenzza interdisciplinara	Finamiras d'emprender
Medias ed ICT	<ul style="list-style-type: none"> • Sviluppar las abilitads da lavurar effizientamain cun ils meds d'instrucziun digitalas, apparaturas digitalas e las applicaziuns digitalas • Retschertgar sistematicamain ed effizientamain en l'internet ed en bibliotecas digitalas • Reflectar criticamain funtaunas d'infurmaziun • Enconuscher e savair applitgar cumpetentamain ils canals da barat d'infurmaziun e collavuraziun
Cumpetenzza metodica	<ul style="list-style-type: none"> • Sviluppar las atgnas strategias da lavur e d'emprender • Applitgar tecnicas da leger e metodos da l'evaluaziun d'infurmaziuns • Savair preschentar a moda segura e libra
Cumpetenzza sozuala	<ul style="list-style-type: none"> • Savair lavurar a moda constructiva cun auters • Savair respectar e suandar reglas • Sa far valair a moda adattada • Sviluppar in sentiment d'identitad e solidaritad • Savair surprendre responsabladad
Cumpetenzza linguistica generala	<ul style="list-style-type: none"> • Differenziar ed applitgar differents codes linguistics (code elevà vs. code restrenschì)
Autocumpetenzza	<ul style="list-style-type: none"> • Sviluppar autonomia, avertadad envers auters e conscienza da sasez

3 Collavuraziun cun auters roms

3.1 Interdisciplinaritad

Stgalim: 4F

Rom	Temas interdisciplinars
Linguatgs neolatins, tudestg ed englais	<ul style="list-style-type: none"> • Elavuraziun e cumparegliaziun da fenomens linguistics (pronunzia e dicziun, derivanza da plects, sintaxa) • Cumparegliaziun da texts originals cun translaziuns e fenomens linguistics en quest connex (p.ex. verbs cun adverbs, diever da preposiziuns, diever da temps en il passà, sintaxa) • Istorgia da la lingua I: Cumparegliaziun dal svilup da la lingua rumantscha cun il svilup istoric e cultural surtut cun auters linguatgs al nivel chantunal/naziunal, colliaziun cun il latin (etimologia, istorgia romana)
Informatica/ICT	<ul style="list-style-type: none"> • Produenziun dad applicaziuns rumantschas • Derasaziun e diever dal rumantsch en medias socialas (p.ex. Instagram)
Istorgia, musica e dissegn:	<ul style="list-style-type: none"> • Coordinaziun da las lecturas cun las epocas che vegnan tractadas • Istorgia da la lingua I: preistorgia, archeologia e culturas veglias
Art creativ	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia da la lingua I: calligrafias e l'alfabet retic
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia da la lingua I: svilup istoric-geografic dal territori rumantsch (Imperi roman, spustaments dals cunfins linguistics)
Economia	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia da la lingua I: Ils pass grischuns ed il turissem
Matematica	<ul style="list-style-type: none"> • Pensums matematics cun text
Istorgia	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia da la lingua I: Istorgia: preistorgia, archeologia e cultural veglias (spezialmain: temp roman, migraziun da pievels, germanisaziun da l'Imperi roman da Carl il Grond e sias consequenzas enfin il di dad oz, Refurmaziun, Illuminisssem, Renaschientscha rumantscha e Faschissem/Irredentissem) • Tematicas actualas: collavuraziun en connex cun tematicas actualas (istorgia e moviment dad ina lingua, meds da massa, situaziun economica)

Stgalim: 5F

Rom	Temas interdisciplinars
Linguatgs neolatin, tudestg ed englais	<ul style="list-style-type: none"> • Elavuraziun e cumparegliaziun da fenomens linguistics (pronunzia e dicziun, derivanza da plects, sintaxa) • Cumparegliaziun da texts originals cun translaziuns e fenomens linguistics en quest connex (p.ex. verbs cun adverbs, diever da preposiziuns, diever da temps en il passà, sintaxa) • Bi- e plurilinguitad: Far punts tranter ils linguatgs neolatin, germans, internazionalissem, la lingua scientifica e didactica da linguas integrala • Istorgia dal linguatg II: Cumparegliaziun dal svilup dal linguatg e da la litteratura cun il svilup istoric e cultural dad autras linguas
Informatica ed ICT	<ul style="list-style-type: none"> • Instrucziun linguistica: producziun dad applicaziuns rumantschas • Derasaziun e diever dal rumantsch en medias socialas (p.ex. Instagram)
Istorgia, musica e dissegn:	<ul style="list-style-type: none"> • Coordinaziun da las lecturas cun las epocas che vegnan tractadas
Musica	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia dal linguatg II: Svilup da musica rumantscha (chanzun da baselgia, politica, populara e moderna)
Economia	<ul style="list-style-type: none"> • Instituziuns rumantschas sco interpresa (p.ex. Lia Rumantscha) • Tematisar personalitads prominentas rumantschas en l'economia ed en il dretg
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia dal linguatg II: Imperi roman, cunfins ed impurtanza dal pass grischun
Istorgia ed economia	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia da la lingua II: Istorgia: preistorgia, archeologia e cultural veglias (spezialmain: temp roman, migraziun da pievels, germanisaziun da l'Imperi roman da Carl il Grond e sias consequenzas enfin il di dad oz, Refurmaziun, Illuminisssem, Renaschientscha rumantscha e Faschissem/Irredentissem) • Tematicas actualas: collavuraziun en connex cun tematicas actualas (istorgia e moviment dad ina lingua, meds da massa, situaziun economica)

Stgalim: 6F

Rom	Temas interdisciplinars
Linguatgs neolatins, tudestg ed englais	<ul style="list-style-type: none"> • Elavuraziun e cumparegliaziun da fenomens linguistics (pronunzia e dicziun, derivanza da peds, sintaxa) • Cumparegliaziun da texts originals cun translaziuns e fenomens linguistics en quest connex (p.ex. verbs cun adverbs, diever da preposiziuns, diever da temps en il passà, sintaxa), cumparativa englais-rumantsch • Tecnicas da translaziun e translaziuns da texts specifics (p.ex. da las ciencias natiralas) • Litteratura rumantscha dal Grischun: Cumparegliaziun dal svilup da la litteratura cun il svilup istoric e cultural dad autras linguas
Informatica ed ICT	<ul style="list-style-type: none"> • Produccziun dad applicaziuns rumantschas • Derasaziun e diever dal rumantsch en medias socialas (p.ex. Instagram)
Istorgia	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia da la litteratura: Refurmaziun, Illuminism, Renaschientscha rumantscha, furmaziun dals stadis naziunals en l'Europa e Faschism/Irredentism • Tematicas actualas: collavuraziun en connex cun tematicas actualas (istorgia e moviment dad ina lingua, meds da massa, situaziun economica)
Musica	<ul style="list-style-type: none"> • Litteratura rumantscha dal Grischun: Svilup da musica rumantscha (chanzun da baselgia, politica, populara e moderna)
Biologia, fisica e chemia	<ul style="list-style-type: none"> • Champs da peds specifics dals roms (tranter auter en texts litterars u technics)

3.2 Lavur autonoma (coordinaziun da las metodos da lavur)

Il rom rumantsch promova las abilitads da concepir e stgaffir in text coerent a moda scientifica u sistematica. L'instrucziun da rumantsch lubescha als scolars da reflectar criticamain tematicas actualas da la societad (rumantscha).

Ils scolars e las scolaras...

- planiseschan autonomamain in project a lunga vista.
- elavureschan independentamain in product.
- fan diever da principis e metodos da la lavur scientificas
- preschentan ils resultats en maniera cumpetenta.

3.3 Tecnica da lavur e d'emprender

Las scolaras ed il scolars sviluppan las atgnas strategias dad emprender e lavurar durant l'instrucziun da rumantsch. Ils scolars e las scolaras...

- applitgeschan diversas tecnicas da leger.
- fan diever da vocabularis e dicziunaris en furma analoga e digitala.
- san cumponer texts a maun u digitalmain e curreger quels cun meds d'agid adattads.
- enconuschan metodos d'elavuraziun d'infurmaziuns.
- utiliseschan tecnicas da preschentaziun (retorica).
- sa participeschan a discussiuns (savair represchentar differentas perspectivias a moda argumentativa).
- planiseschan pitschens projects e reflecteschan ils products cuntanschids.

4 Indicaziuns davart la didactica dal rom

4.1 Metodica d'instrucziun

Era il nivel didactic cuntinuescha las concepziuns didacticas da la scola populara. Quai cumpiglia per exempel il quadrin didactic, il giardin linguistic ed auters concepts didactics actuals.*¹

Las finamiras pon vegnir cuntanschidas cun divers access a l'instruir e l'emprender (p.ex. varietad metodica, furmas da lavur d'instruir e d'emprender (serradas, aviertas e cooperativas), individualisaziun e differenziaziun ed interdisciplinaritad).

Ella tira a niz a moda utila las pussaivladads digitalas. Il/la scolar(a) approfundescha uschia sia cumpetenza da medias (p.ex. crear applicaziuns, diever critic da funtaunas e cuntegns da l'internet, diever da plattafurmas d'emprender e da meds d'instrucziun electronics, barat da datas e.u.v.)

Per garantir in bun contact direct ed intensiv tranter las regiuns rumantschas duain ins applitgar las furmas da barat (p.ex. projects, excursiuns, barats da classas e distance-learning). Per quests barats san in trair a niz las medias digitalas.

Las ovras da standard uffizialas èn las ovras fixadas tenor las premissas per l'examen d'admissiun a las scolas medias.

*¹ Funtauna: Meds d'instrucziun Mediomatix (2019/2020)

4.2 Valitaziun

En l'instrucziun da rumantsch duain las personas d'instrucziun dar regularmain resuns davart il progress d'emprender. Quai po succeder en furma d'impressiuns globalas, ma surtut a basa da pensums specifics e controllas d'emprender suenter unitads d'instrucziun. Ina impurtanta furma da la valitaziun dal progress d'emprender è dentant era l'autoreflexiun e l'autovalitaziun entras il scolar sez.

Per regla datti almain tantas valitaziuns da prestaziun per semester sco lecziuns emnilas. Quai pon esser valitaziuns da lavur scrittas, da preschentaziuns e da lavurs da project. Igl è era pussaivel d'integrar complementarmain valitaziuns da la participaziun a bucca e lezias.

5 Champs speziels e finamiras

Stgalim: 4F

Secturs specifics	Cumpetenzas spezialisadas (finamiras d'emprender) Ils scolars/las scolaras
<p>1.1 Instrucziun linguistica:</p> <p>a) Svilup da la recepciun e producziun linguistica a bucca ed en scrit:</p> <p>b) Svilup da la recepziun e producziun dal vocabulari:</p>	<p><i>Finamiras globalas: san discurren, leger, scriver, chapir e reflectar il diever da l'agen linguatg.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • san sviluppar ed approfondar las enconuschentschas linguisticas (ortografia, grammatica e vocabulari): introducziun e diever en la lavur cun las ovras da standard uffizialas da la scola fixadas tenor las premissas per l'examen d'admissiun a las scolas medias. • dattan atenziun speziala a la basa linguistica (ortografia e grammatica, p.ex.: <ul style="list-style-type: none"> - exercizis da scriver (differentas furmas da texts era pli lung che vegnan surlavurads e silmain in text pli lung che vegn valità) - cultura da sbagls e cultura da correctura - svilup da las abilitads da scriver duvrond differentas furmas da texts (p.ex. dal mintgadi ed artigels) - concepziun da texts logics e coerents • san referir cun segirezza en l'expressiun a bucca. <ul style="list-style-type: none"> • emprendan d'enconuscher e d'applitgar differents registers linguistics: • sviluppan ed approfundeschan il vocabulari activ e passiv (vocabulari fundamental).

<p>1.2 Instrucziun da lectura e litteratura: Leger e chapir texts da mintgadi e da texts litterars en l'atgna varianta scritta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • applitgeschan tecnicas da leger e da chapir effizientamain (p.ex. resumaziuns). • legian prosa, poesia, teater da differentas epocas e texts da mintgadi. • elavureschan lecturas en classa ed individualmain a chasa cun resumaziuns, analisas, commentaris ed improvisaziuns. • fan diever da medias (digitalas).
<p>1.3 a) Instrucziun da l'istorgia da la lingua I: Elavurar cuntegns da l'istorgia ed il svilup da la lingua retorumantscha da l'Europa</p> <p>b) Tematicas actualas: Preschentar e discutir la situaziun actuala da linguatg e cultura cun exempels pratics</p>	<ul style="list-style-type: none"> • emprendan l'istorgia (il temp preroman enfin a la Refurmaziun), il svilup da la lingua, la litteratura orala (p.ex. ditgas, paraulas, chanzuns) e scritta da l'atgna lingua. • preschentan e discuteschan davart la situaziun actuala da linguatg e cultura cun exempels pratics (p.ex. meds da massa, instituziuns, minoritads).
<p>1.4 Chapientscha interrumsantscha:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • exerciteschan la pronunzia e lectura ad auta vusch (era en outras variantas rumantschas). • transponan texts dad in idiom a l'auter. • chapeschan las outras variantas passivamain. • intermediateschan cun scolars e scholaras dad outras regiuns linguisticsas da la Svizra. • congualan e differenzeschan la geografia e cultura da las regiuns rumantschas.
<p>1.5 Activitads en connex cun il champ professiunal:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • elavureschan il vocabulari specific dals champs professiunals.

Stgalim: 5F

Secturs specifics	Cumpetenzas spezialisadas (finamiras d'emprender) Ils scolars/las scolaras
<p>1.1 Instrucziun linguistica:</p> <p>Repeter, sviluppar ed appofundir las enconuschientschas linguistics (ortografia, grammatica e vocabulari)</p> <p>a) Svilup da la recepziun e producziun linguistica a bucca ed en scrit:</p> <p>b) Svilup da la recepziun e producziun dal vocabulari:</p>	<p><i>Finamiras globalas: san discurren, leger, scriver, chapir e reflectar il diever da l'agen linguatg.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • appofundeschan il diever e da la lavur cun las ovras da standard uffizialas: grammaticas, vocabularis (era digitalas). • consolideschan la basa linguistica (ortografica e grammatica):<ul style="list-style-type: none"> - exercizis da scriver (differentas furmas da texts era pli lungs che vegnan surlavurads e silmain in text pli lung che vegn valità) - cultura da sbagls e cultura da correctura - svilup da las abilitads da scriver duvond differentas furmas da texts (p.ex. dal mintgadi ed artitgels) - concepziun da texts logics e coerents era pli profunds - svilup da las abilitads stilisticas - translaziuns tudestg-rumantsch - referats davart in tematica pretensiusa cun segirezza en l'expressiun a bucca - appofundiment ed applicaziun da different registers linguistics. • appofundeschan e varieschan il vocabulari activ e passiv (vocabulari fundamental cumplessiv).
<p>1.2 Instrucziun da lectura e litteratura</p> <p>Leger ed analizar texts litterars e texts pli pretensius da l'atgna varianta scritta e da las differentas variantas rumantschas scrittas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • experimenteschan cun tecnicas da leger e da chapir effizientamain (p.ex. recensius). • legian ed analyseschan prosa, poesia e teater da differentas epocas e regiuns:<ul style="list-style-type: none"> - lectura da texts pli pretensius - lectura dad ovras pli lungas en classa ed individuala a chasa cun resumaziuns, analisas, commentaris, improvisaziuns ed elavuraziuns. • fan diever da medias (digitalas).

<p>1.3</p> <p>a) Bi- e plurilinguitad</p> <p>b) Cuntinuaziun da la l'istorgia dal linguatg II Elavurar cuntegns da l'istorgia ed il svilup da la lingua retoromantscha da l'Europa</p> <p>c) Tematicas actualas: Preschentar e discutir la situaziun actuala da linguatg e cultura cun exempels pratics</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sa famigliariseschan cun il fenomen da la bi- e plurilinguitad dal punct da vista da differentas disciplinas (neuro-, psico-, edu- e sociolinguistica). • approfundeschan lur savida davart l'istorgia da la lingua (Refurmaziun enfin il temp odiern). • preschentan e discutschan la situaziun actuala da linguatg e cultura cun exempels pratics (p.ex. meds da massa, instituziuns, minoritads, schanzas e smanatschas per linguas, turissem).
<p>1.4 Chapientscha interrumsantscha:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • exerciteschan la pronunzia e lectura ad auta vusch (era en autras variantas rumantschas). • transponen texts dad in idiom a l'auter. • chapeschan passivamain las autras variantas linguisticas. • interageschan cun scolars e scolaras dad autras regiuns linguisticas da la Svizra. • congualan e differenzeschan la geografia e cultura da las regiuns rumantschas.
<p>1.5 Avischinaziun al rumantsch grischun activ I: - Abilitads da basa da savair scriver (partind da l'atgna varianta scritta) per rumantsch grischun</p>	<ul style="list-style-type: none"> • elavureschan e/u approfundeschan las econuschientschas activas dal rumantsch grischun (part 1).
<p>1.6 Activitads en connex cun il champ professiunal:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • elavureschan il vocabulari specific en il champ professiunal elegì (champs semantics p.ex. sanadad, educaziun, psicologia e.u.v.).

Stgalim: 6F

Secturs specifics	Competenzas spezialisadas (finamiras d'emprender) Ils scolars/las scolaras
<p>1.1 Instrucziun linguistica:</p> <p>Repeter, sviluppar ed approfondar las enconuschientschas linguistics (ortografia, grammatica e vocabulari)</p> <p>a) Svilup da la recepziun e producziun linguistica a bucca ed en scrit</p> <p>b) Svilup da la recepziun e producziun dal vocabulari:</p>	<p><i>Finamiras globalas: san discurren, leger, scriver, chapir e reflectar il diever da l'agen linguatg.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • consolideschan la lavur cun las ovras da standard uffizialas e perscruteschan ovras scientificas (p.ex. DRG ed etimologias da numns e da toponims). • experimenteschan cun furmas e tecnicas da scriver (differentas furmas da texts era pli lungs che vegnan surlavurads e silmain in text pli lung che vegn validà):<ul style="list-style-type: none"> - cultura da sbagls e cultura da correctura - svilup da las abilitads da scriver duvround differentas furmas da texts (p.ex. dal mintgadi ed artigels) - concepziun da texts complexs e coerents, era pli profunds - variaziun da las cumpetenzas stilisticas - translaziuns englais-rumantsch - referats davart ina tematica pretensiusa (p.ex. litterara u istorica) cun segirezza en l'expressiun a bucca - applicaziun e svilup da differents registers linguistics. • approfundeschan e varieschan il vocabulari activ e passiv (vocabulari specific tecnic da differents roms, vesair era: 'champs professionals').
<p>1.2 Instrucziun da lectura e litteratura</p> <p>Leger, analisar ed interpretar texts litterars e texts pli pretensius da tut las variantas rumantschas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • experimentschan cun tecnicas da leger e da chapir effizientamain (p.ex. texts nunenconuschents). • legian ed analyseschan prosa, poesia e teater da differentas epocas e regiuns<ul style="list-style-type: none"> - lectura da texts pli pretensius - lectura dad ovras pli lungas en classa ed individuala a chasa cun resumaziuns, analisas, commentaris, improvisaziuns ed elavuraziuns - lavurs individualas e/u referats pli gronda(s) en connex cun l'analisa litterara. • fan diever da medias (digitalas).

<p>1.3 Litteratura rumantscha dal Grischun: Sviluppar ina invista e survista en la litteratura rumantscha dal chantun Grischun</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sviluppan ina invista e survista en la litteratura rumantscha dal chantun Grischun. • examineschan l'istorgia da la lingua en general: - survista da l'istorgia da la litteratura dal 16avel al 20avel tschientaner. • legian ed analyseschan texts da las differentas epocas e da l'entir territori rumantsch.
<p>1.4 Tematicas actualas: Preschentar e discutir la situaziun actuala da linguatg e cultura cun exempels pratics</p>	<ul style="list-style-type: none"> • preschentan e discutan la situaziun actuala (politic-culturala) dal linguatg cun exempels pratics (p.ex. meds da massa, instituziuns, minoritads, schanzas e smanatschas per linguas, turissem).
<p>1.5 Chapientscha interrumscha:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • exerciteschan la pronunzia e lectura ad auta vusch (era en autras variantas rumantschas). • transponan texts dad in idiom a l'auter. • chapeschan passivamain las autras variantas linguisticas. • interageschan cun scolars e scolaras dad autras regiuns linguisticas da la Svizra. • reflectesch, mettan en dumonda e valiteschan l'atgna identitad.
<p>1.6 Avischinaziun al rumantsch grischun activ II: - Abilitads avanzadas da savair sriver per rumantsch grischun</p>	<ul style="list-style-type: none"> • elavureschan e/u approfundeschan las econuschientschas activas dal rumantsch grischun (part 2). • absolvan l'examen da certificat rg (*Segunda part dal curs da preparaziun per il certificat da rumantsch grischun: L'examen da certificat da rumantsch grischun ha lieu en il decurs da la sisavla classa).
<p>1.7 Activitads en connex cun il champ professiunal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • approfundeschan il vocabulari specific en il champ professiunal elegi (champs semantics p.ex. sanadad, educaziun, psicologia e.u.v.).